

*Liliana Mierzwińska¹,
Beata Oleniacz,
Karolina Salamon²*

INSTYTUCJONALNE WSPARCIE SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW (NA PRZYKŁADZIE REGIONU KROŚNIEŃSKIEGO)

Streszczenie: W artykule zaprezentowano wyniki badań empirycznych podejmujących problematykę postrzegania działalności instytucji otoczenia biznesu przez przedsiębiorców sektora MSP w regionie krośnieńskim. Scharakteryzowano cele działalności tych instytucji oraz dokonano przeglądu oferowanych form wsparcia. Przedstawione wyniki badań w szczególności dotyczą pomocy w zakresie finansowania działalności gospodarczej, w tym również ze środków UE.

Słowa kluczowe: sektor MSP, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie instytucjonalne.

Wstęp

Powszechne jest przekonanie o kluczowej roli małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce. Przedsiębiorstwa tego sektora zgodnie z poglądem P. Druckera są „solą gospodarki rynkowej i bazą demokratycznego porządku społeczno-ekonomicznego”³, ponieważ stanowią one najliczniejszy i najbardziej dynamicznie rozwijający się segment gospodarki. Sektor ten jest największym polskim pracodawcą i tworzy niemal połowę polskiego PKB, będąc jednocześnie głównym

¹ dr Liliana Mierzwińska, Zakład Zarządzania, Instytut Politechniczny, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pignonia w Krośnie.

² Beata Oleniacz, Karolina Salamon, Koło Naukowe Organizacji i Zarządzania, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pignonia w Krośnie.

³ P. Drucker, *Mysli przewodnie Druckera*, MT Biznes, Warszawa 2002, s. 475.

źródłem konkurencji i animatorem mechanizmu rynkowego⁴. Współczesne warunki prowadzenia działalności gospodarczej cechują się dużą złożonością, burzliwością i niepewnością. Przedsiębiorstwa sektora MSP ze względu na swoje specyficzne cechy związane ze kształtem struktury organizacyjnej oraz systemem zarządzania odnajdują się w tych warunkach pomimo sygnalizowania przez nie wielu barier i przeszkód w toku prowadzenia działalności gospodarczej. Bariery te dotyczą przede wszystkim kwestii formalnych i proceduralnych z obszaru prawn-administracyjnego i podatkowego oraz finansowego. Odpowiedzią na te ograniczenia jest instytucjonalny system wsparcia, który stara się reagować na złożoność potrzeb sektora MSP. Obejmuje on sieć instytucji otoczenia biznesu⁵. Są to podmioty infrastruktury usługowej, które wspomagają prowadzenie działalności gospodarczej.

Z uwagi na fakt, że małe i średnie przedsiębiorstwa są również przedmiotem zainteresowania samorządów terytorialnych i gospodarczych oraz podmiotów trzeciego sektora, analizując problematykę wsparcia instytucjonalnego należy również brać pod uwagę formy wsparcia realizowane przez te podmioty. Działalność tych organizacji w obszarze wsparcia przedsiębiorczości jest ukierunkowana na tworzenie, poszerzanie lub modyfikację wewnętrznego potencjału tkwiącego w podmiotach gospodarczych. Są one również odpowiedzialne za ograniczanie i likwidowanie istniejących barier rozwoju oraz wzmacnianie oddziaływania stimulatorów rozwoju przedsiębiorstw oferując różnego rodzaju usługi wspierające⁶.

W świetle powyższego celem niniejszego opracowania jest prezentacja wyników badania ankietowego zrealizowanego w ramach działalności Koła Naukowego Organizacji i Zarządzania działającego na kierunku Zarządzanie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. S. Pignonia w Krośnie. Projekt badawczy nosił tytuł „Bariery prowadzenia własnej działalności gospodarczej w opinii przedsiębiorców regionu krośnieńskiego”, a jednym z podejmowanych problemów badawczych było postrzeganie przez ankietowanych przedsiębiorców wsparcia realizowanego przez instytucje otoczenia biznesu oraz innych interesariuszy oraz jego ocena pod względem dostępności, komunikacji z tymi instytucjami oraz przydatności świadczonych usług i innych form wsparcia.

⁴ J. Jaworski, *Rozwój i znaczenie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce polskiej*, w: *Ekonomiczne i społeczno-polityczne problemy współczesnej gospodarki*, Prace Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Gdańsk 2011, s. 176.

⁵ A. Buś-Bidas, *Instytucjonalny system wsparcia sektora MSP w Polsce*, w: *Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości – aspekty ekonomiczne i antropologiczno-społeczne*, red. K. Jaremczuk, Wyd. PWSZ w Tarnobrzegu, Tarnobrzeg 2006, s. 682.

⁶ A. Buś-Bidas, *Rola usług wspierających w działalności małych i średnich przedsiębiorstw powiatu tarnobrzegskiego*, w: *Uwarunkowania przedsiębiorczości – różnorodność i zmienność*, red. K. Jaremczuk, Wyd. PWSZ w Tarnobrzegu, Tarnobrzeg 2006, s. 372.

Formy wsparcia sektora MSP

Instytucjonalne otoczenie przedsiębiorczości tworzą zarówno instytucje komercyjne, jak również te o charakterze non-profit. Świadczona przez nie pomoc jest realizowana za pomocą instrumentów prawnych, organizacyjnych, informacyjnych i szkoleniowych w następujących obszarach⁷:

- wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi przedsiębiorstw,
- poprawa otoczenia prawnego i administracyjnego MSP,
- rozwój otoczenia instytucjonalnego MSP,
- wspieranie integracji przedsiębiorstw i ich działalności na forum międzynarodowym.

W skład podmiotów instytucjonalnego otoczenia biznesu wchodzi przede wszystkim centra wsparcia biznesu, ośrodki wspierania przedsiębiorczości, agencje rozwoju regionalnego, izby przemysłowo-handlowe, izby branżowe, instytuty badawczo-rozwojowe, fundusze poręczeniowe i kredytowe, banki, stowarzyszenia, fundacje, podmioty samorządu lokalnego i terytorialnego⁸.

Do instytucji wspierających przedsiębiorców o charakterze niekomercyjnym można zaliczyć⁹:

- organizacje przedsiębiorców zajmujące się prowadzeniem usług szkoleniowych, doradczych i informacyjnych np. w zakresie certyfikacji i standaryzacji,
- ośrodki wspierania przedsiębiorczości, inkubatory przedsiębiorczości, instytucje finansowe, ośrodki wspierania innowacji i technologii,
- organizacje pozarządowe o różnym statusie prawnym wspierające inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego w postaci usług informacyjnych, konsultingowych, szkoleniowych, udzielania pożyczek,
- instytuty badawcze i ośrodki akademickie świadczące usługi doradcze i szkoleniowe.

Kluczową instytucją wspierającą rozwój sektora MSP jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), która została powołana jako agencja rządowa w celu zarządzania środkami krajowymi i zagranicznymi przeznaczonymi na rozwój tego sektora. Cele jej działalności koncentrują się wokół: tworzenia

⁷ Ustawa z dnia 9 listopada 2000 roku o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Dz. U. nr 109 poz. 1158 z późn. zmianami.

⁸ M. Białasiewicz, *Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw – wybrane aspekty*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 46/2011, s. 337.

⁹ Ustawa z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji, Dz.U. Nr 41 poz 363.

korzystnych warunków dla rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, partnerstwa w tworzeniu warunków na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju wzorców zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Prowadzone działania winny cechować się wysoką jakością i efektywnością. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości powołała Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU) tworzących sieć dobrowolnie współpracujących ze sobą niekomercyjnych organizacji świadczących usługi na rzecz sektora MSP. Usługi te mają charakter informacyjny, doradczy i finansowy¹⁰. Działalność PARP w terenie odbywa się za pomocą Regionalnych Instytucji Finansujących (RIF), które biorą udział w programach realizowanych przez PARP poprzez ich obsługę administracyjną, działalność informacyjną oraz sprawozdawczą.

Działalność wymienionych podmiotów sprowadza się do realizacji celów instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorczości do których można zaliczyć rozwój istniejących przedsiębiorstw i zakładanie nowych, przyciąganie inwestorów z zewnątrz oraz popieranie innowacyjności. Służą temu następujące narzędzia: system edukacji, w tym szkolenia i doradztwo, ośrodek jednej wizyty (jednego okienka), gdzie przedsiębiorca uzyska wszelkie niezbędne dane, centra pomocy przedsiębiorstwom, inkubatory rozwoju oraz biura promocji ofert, badania naukowe, parki technologiczne i gospodarcze, wsparcie finansowe i rozwijanie przedsiębiorczości¹¹.

Narzędziem wsparcia w dziedzinie rozwoju i kreowania działań przedsiębiorczych mogą być również strategie rozwoju lokalnego i regionalnego. Instrumentarium oddziaływania jakim dysponują samorządy daje im szansę aktywnego włączenia się w proces stymulowania rozwoju gospodarczego poprzez¹²:

- inicjowanie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu,
- koordynację działalności podmiotów gospodarczych na danym terenie w celu uzyskania maksimum korzyści dla całego systemu,
- rozwiązywanie sprzeczności i konfliktów, które mogą się pojawić pomiędzy zróżnicowanymi podmiotami lokalnymi,
- współpracę z organizacjami konsumentkimi,
- tworzenie korzystnych warunków do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw na terenie gminy.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 stycznia 2005 roku w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, dz. U nr 27, poz. 221.

¹¹ A. Wiatrak, *Instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w: Uwarunkowania przedsiębiorczości – różnorodność i jedność*, red. K. Jaremczuk, Tarnobrzeg 2010, s. 308.

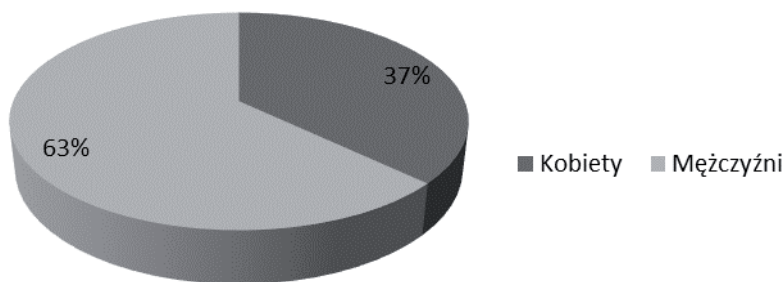
¹² M. Kogut-Jaworska, *Instrumenty pobudzania rozwoju gospodarczego na obszarach lokalnych w: Rozwój lokalny i regionalny. Teoria i praktyka*, red. A. Szewczuk, M. Kogut-Jaworska, M. Zioło, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 194.

Instrumenty te mogą więc mieć charakter organizacyjny (informacyjne, doradczo-szkoleniowe, tworzenia klimatu inwestycyjnego) oraz charakter ekonomiczny (dochodowy i wydatkowy). Te drugie obejmują przede wszystkim inwestycje infrastrukturalne, które ponoszą atrakcyjność inwestycyjną danego obszaru oraz zachęty ekonomiczne ukierunkowane na podnoszenie finansowej efektywności przedsiębiorstw poprzez zmniejszanie kosztów ich bieżącego funkcjonowania, nakładów inwestycyjnych oraz obciążeń podatkowych. Do instrumentów tych zalicza się: podatki i opłaty lokalne, dotacje, opłaty za usługi komunalne, czynsze, ceny terenów i pomieszczeń komunalnych, ulgi podatkowe itp.¹³.

Wyniki badań

Badania empiryczne zostały zrealizowane na próbie 54 przedsiębiorców sektora MSP w kwietniu 2015 roku. W badaniu wzięło udział 20 kobiet i 34 mężczyzn (wykres 1). W celu określenia sytuacji demograficzno-społecznej przedsiębiorców biorących udział w projekcie badawczym „Bariery prowadzenia własnej działalności gospodarczej w opinii przedsiębiorców regionu krośnieńskiego”, uwzględniono takie kwestie jak: płeć, wiek, wykształcenie osoby prowadzącej działalność gospodarczą, rok jej założenia, profil oraz zakres prowadzonej działalności (wykres 1, tabela 1 i 2).

Wykres 1. Respondenci wg płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przeprowadzona analiza wyników badań wskazuje, że wśród badanej populacji dominują osoby młode: w przedziale wiekowym 26-35 lat. Stanowią one 39% wszystkich respondentów. Najmniej liczną grupę stanowił przedział wiekowy 18-25 lat. Znalazło się w nim jedynie 6% ankietowanych (tabela 1).

¹³ Ibidem, s. 198.

Tabela 1. Respondenci wg wieku

Wiek osoby prowadzącej działalność gospodarczą	Liczba wskazań
18-25	3
26-35	21
36-45	16
46-55	6
56+	8
Razem	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wśród 54 ankietowanych niemal połowa (22 przedsiębiorców) posiada wykształcenie wyższe, 16 respondentów posiada wykształcenie średnie pomaturalne. Jedynie 6 ankietowanych ma wykształcenie zawodowe (tabela 2).

Tabela 2. Respondenci wg wykształcenia

Wykształcenie	Liczba wskazań
Wyższe	22
Średnie pomaturalne	16
Średnie	10
Zawodowe	6
Podstawowe	0
Razem	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Najczęściej spotykany profil prowadzonej działalności gospodarczej wśród badanych przedsiębiorców regionu krośnieńskiego to profil usługowy bądź handlowy. Spośród badanych przedsiębiorstw aż 31 z nich świadczy wyłącznie usługi, a 18 prowadzi działalność handlową. Najrzadziej spotykanym profilem działalności wśród jest profil produkcyjny (2 przedsiębiorstwa).

Zapytano również ankietowanych o zakres prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Wyniki badań statystycznych pokazują, że najwięcej przedsiębiorstw prowadzi działalność gospodarczą w zakresie lokalnym (21 firm) i krajowym (19 firm). Znacznie mniej przedsiębiorstw prowadzi działalność go-

spodarczą o zasięgu regionalnym (10 firm). Jedynie 4 przedsiębiorstwa prowadzą działalność gospodarczą na skalę międzynarodową.

Większość ankietowanych przedsiębiorstw zostało założonych po 2000 roku, stanowią one 78% badanych, pozostała część (22 %) są to firmy założone od 1990 do 2000 roku. Są to zatem przedsiębiorstwa o ugruntowanej pozycji na rynku.

Instytucjonalne otoczenie biznesu w opinii respondentów

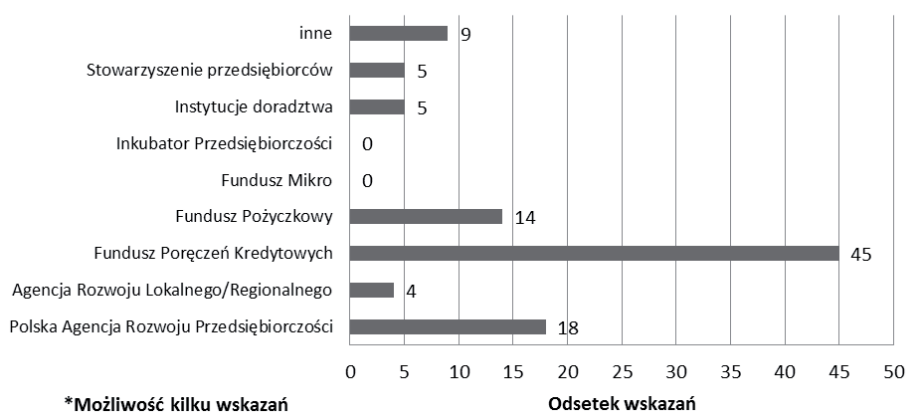
Analizując wyniki badania ustalono, że udział instytucji, udzielających wsparcia przedsiębiorcom jest w ich opinii relatywnie niski, ponieważ mniej niż połowa respondentów (40%) wskazała, że otrzymała z ich strony jakiegokolwiek wsparcie. Dominującą formą realizowanego wsparcia były usługi związane z poręczeniami kredytowymi (wykres 2). Aktualnie na obszarze zrealizowanego badania przedsiębiorcy mogą korzystać z usług Podkarpackiego Funduszu Poręczeń Kredytowych (PFPK), który udziela poręczeń mikro, małym i średnim przedsiębiorcom ubiegającym się o kredyt lub pożyczkę, lecz nie posiadających wystarczającego zabezpieczenia ich spłaty. Oferta PFPK skierowana jest do przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na terenie województwa podkarpackiego, ale również do osób, które chcą otworzyć swoją działalność. Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Rzeszowie udziela poręczeń dla jednego przedsiębiorcy w wysokości do 70% wartości kredytu lub pożyczki jednak nie więcej niż 500.000,00zł¹⁴.

Nikt z ankietowanych nie wskazał na Fundusz Mikro, który jest wiodącą instytucją w zakresie mikrofinansowania w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej oferującą pożyczki, usługi prawne oraz windykacyjne. Nie wskazano również na inkubator przedsiębiorczości. Na badanym obszarze funkcjonuje Krośnieński Inkubator Technologiczny „KRINTECH” sp. z o.o., którego głównym celem jest promowanie przedsiębiorczości, zapewnienie początkującym przedsiębiorcom z sektora MŚP pomocy w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii, a także kreowanie i stwarzanie warunków do powstawania nowych małych i średnich firm produkcyjnych i usługowych oraz poszerzanie działalności produkcyjnej i usługowej firm już istniejących. Dla potrzeb inkubatora władze miasta przeznaczyły jedną z hal produkcyjnych, położonych na terenie WSK-PZL Krosno S.A. W obiekcie mogą znaleźć swą siedzibę, na okres do 3 lat, początkujący przedsiębiorcy regionu krosnieńskiego, zarówno prowadzący już działalność gospodarczą, jak też planujący jej rozpoczęcie. Początkujący przedsiębiorcy nie ponoszą kosztów wynajmu tylko tzw. koszty eksploatacyjne i mogą między innymi korzystać z usług konsultacyjnych, doradczych, księgowych, informacyjnych¹⁵.

¹⁴ <http://www.krosno.pl/pl/dla-przedsiębiorczych/wsparcie-dla-przedsiębiorców/poreczenia-kredytowe/pfpek/> [dostęp: 06.06.2015].

¹⁵ <http://www.krosno.pl/pl/dla-przedsiębiorczych/otoczenie-biznesu/> [dostęp: 06.06.2015].

Wykres 2. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podjęcie działań stymulujących i dynamizujących procesy rozwojowe w obszarze przedsiębiorczości w gminie jest funkcją władz samorządowych¹⁶. W związku z tym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie najkorzystniejszych działań podejmowanych przez samorządy gminy z punktu widzenia wspierania przedsiębiorstwa (tabela 3).

Tabela 3. Najkorzystniejsze działania podejmowane przez samorządy gminy w zakresie wspierania przedsiębiorczości

Najkorzystniejsze działania	Liczba ankietowanych
Udzielenie podmiotom dotacji	29
Regulowania za pomocą różnicowania wysokości podatków i opłat	25
Udzielenie ulg w spłacie podatków i opłat lokalnych	21
Polityka niskich opłat za dzierżawę mienia komunalnego	19
Rozwój i udostępnianie infrastruktury	18
Zorganizowanie inkubatora przedsiębiorczości	17

*Możliwość kilku wskazań

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

¹⁶ M. Ziółowski, M. Goleń, *Zarządzanie strategiczne rozwojem lokalnym*, w: (red.) H. Sochacka-Krysiak, *Zarządzanie gospodarką i finansami gminy*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006, s. 50.

Aby poznać oczekiwania przedsiębiorców związane z działaniami samorządów gminnych, ankietowani odpowiadali na pytanie dotyczące działań, jakie powinny zostać podejmowane w celu wspierania prowadzenia działalności gospodarczej (tabela 4).

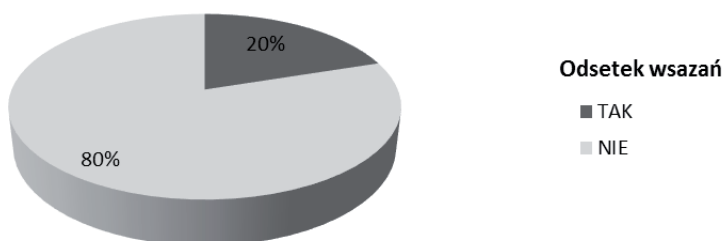
Tabela 4. Działania podejmowane przez samorządy gminy – oczekiwania przedsiębiorców

Oczekiwane działania:	Liczba ankietowanych
Ulgi podatkowe	36
Informacje o źródłach finansowania działalności	35
Usługi stanowiące pomoc dla przedsiębiorców w opracowaniu dokument (biznes plan, wnioski kredytowe, sporządzanie umów handlowych)	27
Pomoc w nawiązywaniu współpracy z zagranicznymi firmami	26
Doradztwo w zakresie rozpoczęcie i prowadzenia działalności gospodarczej	24
Szkolenia, seminaria, konferencje	24
Informacje o warunkach prowadzenia działalności za granicą	19
Informacje o imprezach targowo-wystawienniczych	19
Działania promocyjne (publikacja biuletynów, folderów promujących lokalny rynek)	15
Informacje o normach i standardach jakości obowiązujących w Unii	13
Inne	0

**Możliwość kilku wskazań*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Największą popularnością cieszyłyby się następujące działania podejmowane przez samorządy lokalne: udzielanie ulg podatkowych oraz informacje o źródłach finansowania, w tym również ze źródeł Unii Europejskiej. Analiza statystyczna otrzymanych wyników wskazuje, że znaczna większość – 80% badanych respondentów nie korzystała z dotacji pochodzących z Unii Europejskiej (wykres 3).

Wykres 3. Respondenci korzystający z dotacji Unii Europejskiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

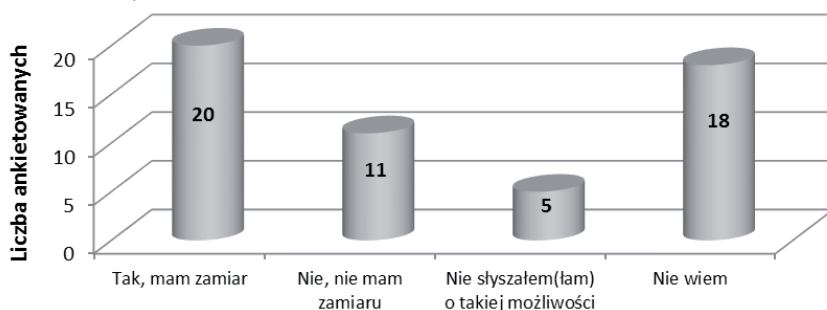
Wyniki badań jednoznacznie pokazują że badani przedsiębiorcy regionu krośnieńskiego w bardzo niewielkim stopniu korzystają z dotacji Unii Europejskiej. Wynika to z barier na jakie wskazali ankietowani (tabela 5). Największą barierę dostępności środków finansowych pochodzących z dotacji unijnych stanowi według ankietowanych konieczność posiadania kapitału własnego oraz brak informacji na temat możliwości uzyskania dotacji. Informacje te powinny być w opinii ankietowanych w szerszym zakresie niż dotychczas przekazywane przez media oraz instytucje otoczenia biznesu, które powinny w bardziej efektywny sposób trafiać do zainteresowanych. Respondenci wskazali również na problemy związane z dokumentacją oraz z rozliczeniem projektu. Jest to problem również możliwy do rozwiązania poprzez zwiększenie aktywności instytucji otoczenia biznesu w zakresie promocji o dostępności swoich usług.

Tabela 5. Bariery pozyskania środków z Unii Europejskiej

Bariery pozyskania środków z Unii Europejskiej	Liczba ankietowanych
Problem z uzyskaniem informacji	28
Zbyt długa procedura uzyskania refundacji	0
Problemy związane z dokumentacją	3
Konieczność posiadania kapitału własnego	21
Problem z rozliczeniem projektu	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Przedsiębiorcy zostali zapytani również o zamiar korzystać z funduszy Unii Europejskiej w latach 2014-2020. Zdecydowana większość ma zamiar składać wnioski o dofinansowanie (wykres 4). Z kolei 5 przedsiębiorców nie słyszało o takiej możliwości.

Wykres 4. Plany w zakresie korzystania z funduszy UE w latach 2014-2020 przez ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przedsiębiorcy zostali również zapytani skąd czerpią informację na temat możliwości otrzymania dotacji z UE (wykres 5). Ankietowani jednoznacznie wskazali, że najczęściej informacje te są czerpane są z mediów – 78%. Rzadziej jako źródło informacji były wskazywane instytucje otoczenia biznesu (firmy doradcze – 13%, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – 7%).

Wykres 5. Źródła pochodzenia informacji na temat możliwości otrzymania dotacji z UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki badań ankietowych pokazują że przedsiębiorcy, którzy już korzystają z dotacji Unii Europejskiej przeznaczają otrzymane środki na cele inwestycyjne oraz szkoleniowe (tabela 6).

Tabela 6. Cel przeznaczenia pozyskanych środków z Unii Europejskiej w opinii ankietowanych

Cel przeznaczenia pozyskanych środków z Unii Europejskiej	Liczba ankietowanych
Inwestycyjny	10
Szkoleniowy	1
Doradczy	0

**Możliwość kilku wskazań*

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przedsiębiorcy zostali zapytani również o ocenę dostępności środków pochodzących z Unii Europejskiej (tabela 7). Wskazali oni na barierę stanowiącą konieczność posiadania kapitału własnego – 24 przedsiębiorców, a 23 respondentów wskazało, iż nie ma na ten temat zdania. Można wnioskować, że wynika to z faktu, iż w większości badanej populacji – aż 80% nie korzystało z dotacji pochodzących z Unii Europejskiej i w związku z tym nie potrafi ona ocenić dostępności tych środków. Jedynie 7 przedsiębiorców zdecydowanie wskazało, że środki pochodzące z dotacji Unii Europejskiej są łatwo dostępne, jednak procedury ich pozyskania uznali oni za zbyt skomplikowane.

Tabela 7. Ocena dostępności środków pochodzących z dotacji Unii Europejskiej według ankietowanych

Ocena dostępności środków pochodzących z dotacji z Unii Europejskiej	Liczba ankietowanych
Są łatwo dostępne procedury pozyskania są zbyt skomplikowane	7
Barierę stanowi konieczność posiadania kapitału własnego	24
Nie mam zdania	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podsumowanie

Przeprowadzone badania ze względu na małą próbę badawczą nie pozwalają na wyciągnięcie wniosków, które mogą być uogólniane na całą populację sektora MSP w regionie krośnieńskim, ale sygnalizują one kilka istotnych zjawisk, które odnoszą się do badanej próby i powinny być przedmiotem dalszych badań:

- badani przedsiębiorcy wykazali się dość niską skłonnością w zakresie korzystania ze wsparcia instytucjonalnego przedsiębiorczości,
- przyczyny tej sytuacji występujące po stronie przedsiębiorców to przede wszystkim brak wiedzy na temat możliwych form współpracy, brak środków finansowych na współfinansowanie projektów oraz niski stopień świadomości celów i korzyści takiej współpracy,
- przyczyny tej sytuacji występujące po stronie instytucji otoczenia biznesu to przede wszystkim niewystarczająca informacja i komunikacja z przedsiębiorcami i niewystarczające działania promocyjne,
- istnieją duże oczekiwania w stosunku do władz samorządowych w zakresie wspierania przedsiębiorczości,
- aktualna perspektywa finansowa 2014-2020 stwarza duże możliwości działania dla instytucji otoczenia biznesu w zakresie doradztwa dotyczącego możliwości pozyskania dofinansowania na projekty ze środków UE oraz przygotowania i rozliczania wniosków aplikacyjnych.

INSTITUTIONAL SUPPORT FOR SME SECTOR (ON EXAMPLE OF KROSNO REGION)

Summary: The article presents results of empirical research concerning the perception of the activities of business environment institutions in the opinion of the SME sector in the region of Krosno. Objectives of the activities of these institutions have been characterized and an overview of offered forms of support has been made. The research results concern in particular the assistance in business financing, including EU funds.

Key words: SME sector, business environment institutions, institutional support.

Translated by Liliana Mierzwińska